

Május 14-én, a támadási napon, a csoporthadtest tartalékként kivonulásra került.

A cikkíró büszkén emeli ki a szomszéd hadosztály körzetében fogásba került és a csoporttal szemben állt 76. német páncélos hadtest parancsnokának azt a véleményét, amely szerint az arcvonalnak az összeomlásához a Cremona-harccsoport harcai nagymértékben hozzájárultak és cikke végén közli a 8. angol hadsereg parancsnokának, Mc. Creery altábornagynak és az V. angol hadtest parancsnokának, Keightey altábornagynak elismerő sorait.

Czebe Jenő

Lövészezred és harckocsi zászlóalj együttműködése támadóharcban

(F. Andrejev szovjet ezredes cikke a szovjet „Katonai Közlöny“ 1947. évfolyamának 2. számában.)

A szerző fenti cikkében a harc két döntő tényezőjével (tűz és mozgás) jellegzetesen rendelkező fegyvernemek, a gyalogságnak és a páncélosoknak *támadás közbeni együttműködését tárgyalja.*

Ma már nem vitatható, hogy a gyalogságnak támadó feladata sikeres megoldásához a védelem minden előnyével rendelkező, hézagmentes tűzfal mögé húzódott ellenséggel szemben, elegendhetlenül szüksége van a páncélosok támogatására. A támogatás gyakorlati keresztülvitele azonban komoly nehézséggel jár, hiszen egészen ellentétes adottságú fegyvernemek ténykedését kell összhangba hozni, úgy, hogy egymás fogyatékosságait elfedve, a megközelíthető tökéleteset adják. A szovjet nép Nagy Honvédó Háborújában gyakorlatban bevált elveket ismerjük meg a szerző cikkéből és a cikk nyomán a maga nagyságában bontakozik ki a Vörös Hadsereg ellenállhatatlan fölényének és mindent legázoló lendületének törvényszerűsége.

A szovjet harcászati elvek szerint támadásban a harckocsi zászlóalj *alárendelhető* a lövészezrednek, vagy *együttműködésre utalható* vele. A lényegi különbség a kettő között az, hogy az „alárendelés“ esetében a harckocsi zászlóalj a lövészezred parancsnok közvetlen alárendeltségébe lép, harcfeladatát az ezredparancsnok szabja meg, s az együttműködés alapját az ő támadó intézkedése adja. Az „együttműködésre utalás“ esetében a harckocsi zászlóalj megmarad eredeti alárendeltségében (harckocsi parancsnok vagy harccsoport parancsnok) s harcfeladatát is onnan kápjja, s az együttműködést a harckocsi zászlóalj parancsnok és lövészezred parancsnok közösen szervezik meg.

Hogy a két lehetőség közül mikor, melyik a célravezető, arra a cikkíró nem tér ki.

A két fegyvernem előnyös adottságainak teljes kihasználása és tervszerű alkalmazása csak a minden részletre kiterjedő, rugalmasan megszervezett együttműködéssel biztosítható. Az együttműködésnek ily értelemben történő megszervezése viszont csak akkor lehetséges, ha a

vezetők egyrészt ismerik egymás fegyvernemének sajátosságait és teljesítőképességét, másrészt pedig megteremtik a támadás végrehajtásához szükséges harcászati és anyagi előfeltételeket.

Külön ki akarom itt domborítani az előkészületek megtételéhez szükséges idő biztosításának fontosságát. Véleményem szerint a régi honvédségben a páncélos fogalommal appercipiált gyorsaságot tévesen értelmezték és időhúzási célzattal történő okvetetlenkedésnek minősítették, ha a páncélos a helyzetről, vagy a várható támogatásról érdeklődött, pedig, hogy az előkészületekre fordított idő nem vész el, sőt megtérül a végrehajtás folyamatos gyorsasága révén, azt a Vörös Hadsereg bebizonyította.

Egy lövészezred és egy harcokcsi zászlóalj együttműködése a Szovjet hadseregben az alábbiak szerint történik:

A harcokcsi zászlóalj parancsnoka az ezredparancsnoknál történő jelentkezése alkalmával jelenti egységének harcértékét és tartózkodási helyét, majd résztvesz az ezredparancsnok tájékoztatásán és a szemrevételezésen. A szemrevételezés eredményét (az ellenség főellenállási vonala, felderített tüzgépek, harcokcsi akadályok stb.) vázlaton rögzíti. A szemrevételezés után javaslatot tesz az ezredparancsnoknak a harcokcsik alkalmazására és előadja kívánságait, melyek a harcokcsi zászlóalj működésének biztosítására szükségesek. A páncélos szempontból még felderítendő részleteket a gyalogság harcfelderítői szerzik meg, de a szakszerűbb eredmény biztosítása végett célszerű ezekhez a harcokcsi zászlóaljtól gyalogosan, páncélos fegyvernembelieket is beosztani.

A szemrevételezés után az ezredparancsnok megalkotja tervét s meghatározza az egyes támadó csoportok harcfeladatát. *A páncélosok feladatnak mélységben egyezni kell a gyalogság harcfeladatával,* de ezen belül közelebbi és távolabbi részletfeladatokra tagozódik.

A harcokcsi zászlóalj parancsnok a kapott feladat alapján támadási tervet készít, melyben részletében szabályozza a harcokcsik összműködését a támadó gyalogsággal, a páncélosok támogatását a gyalogság fegyverei által, összműködést a tüzérséggel, a repülőekkel való együttműködést, a harcokcsitámadás műszaki biztosítását, az összeköttetést és az anyagutánpótlás mikéntjét.

A harcokcsi zászlóalj parancsnok és a gyalogos parancsnokok a támadás területének közös szemrevételezése alkalmával, az összműködés szempontjából fontos, minden részletet megbeszélnek.

A harcokcsik biztosítására köteles minden harcokcsival együttműködő gyalogegység parancsnoka tüzgépeket és mesterlövész-párokat kijelölni. Ezek a tüzesszökök megmaradnak eredeti alárendeltségükben, de főfeladatuk, hogy a harcokcsikat veszélyeztető célokat küzdjék le. Minden tüzgép és mesterlövész-pár egy figyelősávot kap s a támogatandó páncélos parancsnok kötelessége, hogy ezen belül megmutassa azon helyeket, ahol a páncélosok szempontjából veszélyes tüzgép van, vagy ahol ilyenrel elsősorban számolni lehet.

A gyalogság tüzgépeinek támogatását kiegészíti a rohamtüzérség. A rohamlővegek, a harcokcsival egyenértékű terepjáró képesség birtokában, elsősorban hivatottak a harcokcsik támogatására. A harcokcsi

zászlóalj parancsnok a rohamtüzérparancsnokkal a terepen beszéli meg a támogatás mikéntjét. A harcokcsi támadás megindulásakor a rohamlövegek a harcokcsik megindulási helye előtt lévő tüzelőállásból biztosítják a harcokcsik előretörését, *majd lépcsőzetes állásváltoztatással általában 100—200 m-re követik a támadó harcokcsikat.* Feladatuk a támadás területén felbukkanó páncéltörő fegyverek leküzdése, ellenséges harcokcsik, rohamlövegek megsemmisítése, az esetleges akadályokon áthatoló harcokcsik, valamint a támadó harcokcsik szárnyainak biztosítása és visszacsapás esetén a harcokcsik legközelebbi fedezővonal mögé jutásának a biztosítása.

Az ezred tüzércsoportja teljessé teszi a gyalogsági fegyverek és a rohamtüzérség támogatását. A harcokcsi zászlóalj parancsnok közvetlenül a tüzércsoport parancsnokkal beszéli meg, hogy támadásának egyes mozzanataiban mikor, hová, milyen támogatást kér.

Bár a harcokcsi-zászlóalj parancsnok nem hivatott arra, hogy közvetlenül szervezze meg az együttműködést a támadási terület légtérben működő *légierővel*, mégis ismernie kell a támogató légierők támadási tervét, hogy azok értékes támogatását kihasználhassa. Magasabb parancsnoksága útján tájékozódnia kell a bevetésre kerülő repülő működési tervéről s saját ténykedését ezzel összhangba kell hozni. Esetleges kéréseit előljáró parancsnoksága útján a támogató repülőerőkkel közölnie kell. *A harcokcsi zászlóalj minden-beosztottjának ismernie kell a repülővel való összeköttetés és célmegjelölés egyezményes jeleit.*

A harcokcsi zászlóalj támadásának *műszaki biztosítása* végett szükséges egy árkász szakaszt az első gyalogos lépcső mögé beosztani. Ennek feladata az adódó harcokcsi akadályok leküzdése, vagy azokon átjárók készítése. Bevetésükre és előrevonásukra a zászlóalj parancsnoknak kell intézkedni.

Az együttműködés alapja a biztos, gyors és fennakadásmentes összeköttetés. A támadás megindulásáig a harcokcsi zászlóalj parancsnok személyesen, távbeszélővel és hírvivőkkel tart összeköttetést. *Harcban csak a látjelek útján történő összeköttetés* (rakéták, nyom- és fényjelző lövedékek, színes füstök) *biztos.* A jeleket az előljáró parancsnok állapítja meg egységesen s azokat mindenkinek ismernie kell. (Figyelemreméltó a rádiónak teljes mellőzése.)

A zászlóalj parancsnoknak gondoskodnia kell arról, hogy az anyagi utánpótlás harc közben is folyamatosan működjék. Az elfogyasztott lőszer és üzemanyag utánpótlása a támadási parancsban megadott gyülekezési helyen történik. Az árkászok feladata, hogy az idevezető utat kerekcs járóművek részére is járhatóvá tegyék.

A harcokcsi zászlóalj parancsnok a tervében foglaltaknak az idegen fegyvernembeli parancsnokokkal történt egyeztetése után kiadja támadási parancsát, melyben utasítja alparancsnokait, hogy lépjenek érintkezésbe a velük együttműködő gyalogos egységek parancsnokaival, szemrevételezzék együtt a támadás területét, beszéljék meg az összműködést, különösen a tüztámogatás kérdéseit.

Az előkészületeknek a fentiek szerinti megtörténte után a zászlóalj parancsnok *elfoglalja figyelőhelyét — elvileg a lövészedparancsnok*

közleében — és megszervezi a hézagmentes figyelést és biztos összeköttetést úgy alárendeltjei, mint előljárói, illetve a vele együttműködő idegen fegyvernemek felé.

A zászlóalj előrevonása a megindulási helyre, attól függően, hogy a támadás hajnalban, vagy későbbi napszakban indul meg, az éj folyamán, vagy a tüzérségi előkészítés tartama alatt történik, figyelemmel arra, hogy egy óránál tovább ne kelljen a megindulási helyen tartózkodni.

Meglepetésszerű ellenséges harcokosi támadás elhárítása céljából a megindulási helyen az egyes századok figyelési sávokat kapnak, és felkészülnek a helyből való tüzmegnyitásra.

A harcokosi támadás megindítására az ezredparancsnok ad parancsot. *A harcokosi zászlóalj zömével rendszerint a szélességbe tagozott „Tűzvonal”-ban támad, mert ez az alakzat lehetővé teszi egyrészt az összes tüzfegyverek használatát, másrészt az ellenség átkarolását. Tartalékként legalább egy szakasz második lépését képez.*

Támadás közben a harcokosik teljes sebességgel törnek előre s a tüzérség, valamint a gyalogság támogató fegyverei az ellenség tüzérségének és páncélelhárító tűzrendszerének lefogásával támogatja őket. A harcterület légterében bevetett repülőerők az ellenséges tüzérség, tartalékok és páncélosok elleni támadással, valamint a legkedvezőbb támadási irány és az ellenség páncélelhárító eszközeinek jelzésével segítik a páncélosokat.

Az előretörés közben a harcokosik is megnyitják tüzüket. Igaz, hogy célzott tüzet menetközben leadni rendkívül nehéz, de a körülbelüli célterületre fektetett tömegtűz, a háborús tapasztalatok szerint, igen nagy erkölcsi hatást vált ki.

A gyalogság és a velük együttműködő harcokosik közt a távolság általában 200—400 méterig terjedhet. Ez az elv megköveteli, hogy a páncélosok egymásutáni támadási célokat kapjanak a gyalogság távolabbi harcfeleletének keretén belül: Ha a gyalogság valami ok miatt lemaradna, a páncélosok akkor sem állhatnak meg a támadási cél elérése előtt, hanem azt el kell érni s ott kitartani addig, míg a gyalogság felzárkózik.

Ha az ellenséges ellenállás gyengül, a harcokosiknak előre kell törni, tekintet nélkül a lemaradó gyalogságra, hogy megakadályozzák az ellenség hátsó terepszakazon történő megkapaszkodását, ellentámadásra való felkészülését és elvágják visszavonulásának útját. Ez esetben a gyalogság kötelessége minden lehetőséget felhasználva, a páncélosokra mielőbb felzárkózni.

A háború bebizonyította, hogy a páncélos nem alkalmi fegyvernem, hanem mindenkor és mindenütt alkalmazható, ha a különleges terep és idő, vagy évszak által támasztott követelményeknek eleget teszünk. Ebből a szempontból a téli időszak teszi szükségessé a legtöbb különleges intézkedést. A hótakaró csökkenti a harcokosi mozgóképességét, sőt 75 cm-en felül teljesen meg is bénítja. Az együttműködés megszervezésénél ezt figyelembevéve, sokkal nagyobb gondot kell fordítani a terep felderítésére. *A harcokosik mozgására célszerűen a kevésbé be-*

havazott hátakat kell kihasználni, s a készenléti hely, valamint a felvonulási utak hóeltakarításáról gondoskodni kell. Hogy a gyalogságnak a leszakadása elkerülhető legyen, célszerű harckocsíhoz kapcsolható szánokat készíteni, vagy a silécekkel felszerelt gyalogosokat a harckocsíhoz kötött kötelekkel vontatni. A gyalogság lemaradásának megakadályozására egy másik alkalmazható eljárás a páncélosok részéről az úgynevezett „harckivonulás”. Ennek lényege, hogy a páncélosok a gyalogság mögötti megindulási helyükről a gyalogos támadás megindulása után törnek előre, majd 50—100 m-rel túlhaladva a gyalogságon, megállanak és tűz alá veszik a már eleve kijelölt ellenséges célokat. 30—45 másodperces tűz után visszamennek a gyalogság mögötti első fedezővonalig s a gyalogság tovább támad. Ezt a harckivonulást annyiszor ismétlik meg, ahányszor a gyalogság kéri.

Ennél az eljárásnál igen fontos a célban elért tűzhatás pontos megfigyelése és kiértékelése, melyhez a páncélosok figyelőket osztanak be a gyalogsághoz, továbbá az, hogy a harckocsik minden új harckivonulást más irányból meglepetésszerűen hajtsanak végre és *hogy a gyalogság tudja azt, hogy a páncélosok hátramenetele tervszerű harcéljárások következménye, nehogy megfutamodásnak vegye azt.*

Győrbiró László

Alapelvek a páncélos csapatok harcászati alkalmazására

(Az Orosz Katonai Szemle 1946. évfolyamának 21. számában Szergejev P. alezredes „A páncélos csapatok harcászati alkalmazása az Amerikai Egyesült Államok hadseregében” című tanulmánya.)

Szervezési részletek.

Az Amerikai Egyesült Államok páncélos egységek felállítását komolyan csak e háború elején kezdte meg. A szinte korlátlan gazdasági erőforrások és a páncélos erők döntő szerepe folytán azonban elérte, hogy a háborút már 16 teljes páncélos hadosztállyal, minden gyalogseregtesthez beosztott 1—1 harckocsi zászlóaljjal (mint csapatpáncélossal) és a központi vezetés rendelkezésére álló úgynevezett tartalék harckocsi zászlóaljjakkal fejezze be.

A páncélos erőknek alkalmazása az amerikai nézetek szerint is kettős: egyrészt a gyalogság támogatása, másrészt önálló hadműveleti alkalmazás. Nem tekintik azonban az Egyesült Államokban a páncélos csapatokat önálló fegyvernemnek, noha állandóan növekvő — döntő — szerepüket egyre szélesebb körben elismerik.

Egy amerikai páncélos hadosztály lényegében 3 harckocsi zászlóaljból, 3 gépkocsizó lövészzászlóaljból, 3 gépkocsizó táborigazdálkodási zászlóaljból, 1 felderítő zászlóaljból, 1 árkászzászlóaljból, javító és egészségügyi alakulatból, hradó- és törzsszázadból áll. Érdekesen oldják meg a harccsoportok alakításainak kérdését, amikor beállítanak a páncélos hadosztályba harc tartamára két küzdő és egy tartalék harccsoport (náluk különítmény) parancsnokságot. Nálunk ezeket a feladatokat a gyalog-